

ὅτι ὁ Γερμανὸς φοιτητὴς τοῦ οὐρανοῦ

Περιγραφή
τοῦ μαθητικοῦ βίου ἐν Γερμανίᾳ.

Συνέχεια τῆς προηγουμένης ἐκδόσεως

Νῦν, ἀναγνώστα μου, ἀπὸ ἐρριψῆς βλεμματικῆς γενιᾶς ἐπὶ τοῦ βίου τοῦ Γερμανοῦ φοιτητοῦ, θέλω

καὶ δικαίως, ἐρωτήσει «πότε λοιπὸν σπουδάσει ὁ Γερμανὸς καὶ πῶς κληρονομήσει τὴν στέντην πόλιν τῶν ἐξετάσεων;»

Ἡ ἀπορία αὕτη ἢ ἐπιβεβλημένη/εἰς πάντα βλέποντα ἰδίους ὁμασσι τὸν φοιτητικὸν ἐν Γερμανίᾳ βίον λύεται εὐχερῶς, ἐὰν παρακολουθήσωμεν τὸν σπουδαστὴν ἐπιπεριτέρω, μέχρι τῶν διδακτορικῶν αὐτοῦ ἐξετάσεων. Καὶ ὑπάρχουσι μὲν πολλοὶ Γερμανοὶ φοιτηταὶ γηραιοὶ, ἀριθμοῦντες τὸ εἰκοστὸν ἢ καὶ πλέον ἐξάμηνον, περιπλανώμενοι ἀπὸ πανεπιστημίου εἰς πανεπιστήμιον, καταναλωτὰὶ περιουσιῶν ὀλοκλήρων, ἠγνωρίζοντες ὅσον οὐδεὶς ἄλλος εἰς ἐκάστην πόλιν ἐνθα μεταβαίνουσι τοῦ πίνει τις τὸν καλλίτερον ζῦθον, οὐδέποτε σκοποῦντες ν' ἀλλάξωσι νόον, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῶν φοιτητῶν ἀρχεται ἀπαυδῶν ἀπὸ τοῦ τρίτου ἢ τοῦ τετάρτου ἔτους τοῦ ἀνερίμου τούτου τρόπου τοῦ ζῆν. Ὁ χαρακτήρ τοῦ Γερμανοῦ δὲν εἶνε τοιοῦτος ὥστε χάριν διασπλάσσεως νὰ παράλιπῃ ἐπ' ἀδριστόν καὶ τὸ καθήκον. Ἀλλ' ἡ φόρα τῶν πράγματων, ἡ ἀνάγκη οὕτως εἰπεῖν ὠθήσεν αὐτὸν ν' ἀρχίσῃ τὸ φοιτητικὸν στάδιον ὡς ἀνωτέρω περιεγράψαμεν αὐτό. Διότι ὁ σπουδαστὴς ἄμα ἀποτινάξας τὸν ζυγὸν καὶ τὴν κηδεμονίαν καὶ τὴν διηνεκὴ ἐπίβλεψιν κατὰ τὸν γυμνασιακὸν χρόνον, ἐξέρχεται αἴφνης εἰς πλήρη ἐλευθερίαν. Ἀναστρεφόμενος μέχρι οὐ γείνη ἀνὴρ ὡς παῖς ἐν αὐστηρῇ κηδεμονίᾳ ἐν τε τῷ οἴῳ καὶ τῷ σχολείῳ, μὴ εἰσερχόμενος εἰς οὐδεμίαν ἀνεπτυγμένην κοινωνίαν, μὴ ἔχων τὸ δικαίωμα μέχρι τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας νὰ πῆ ζῦθον ἐκτός τῆς πατρῴας τραπέζης, ἢ νὰ καπνίσῃ σιγάρον, ἐνῶ μικρὸς τις ὑπάλληλος ἐμπορικῶν καταστήματός ἀπολαύει πάντων τούτων τῶν ἀγαθῶν εἰς πολλῶ μικροτέραν ἡλικίαν, μεταβαίνει ἀμέσως, ἄνευ μεσαζούσης βαθμίδος εἰς τὸν ἐλεύθερον καὶ ἀδέσμευτον βίον τοῦ πανεπιστημίου, ὃν δὲν δύναται τις πλέον ν' ἀνεύρῃ καθ' ὅλην τὴν μετέπειτα ζωὴν. Αἴφνης λοιπὸν κατὰ τὴν ἀποτομὴν ταύτην μεταβάσιν ἀπὸ τῆς βαθυτάτης δουλείας εἰς τὴν ὑψίστην ἐλευθερίαν καταλαμβάνει αὐτὸν ἴλιγγος καὶ ὡς πῶλος, μακρὸν χρόνον ἐν φάνη ἐγκεκλεισμένος εἶτα δὲ ἀορίεμος ἄνευ δεσμῶν ἐπὶ πεδιάδος, διατρέχει αὐτὴν πηδῶν λίθους καὶ τάφρους καὶ ὑψώματα μὲ κίνδυνον ἐνίοτε καὶ νὰ συντριβῇ. Ἡ νεότης θέλει καὶ πρόπει νὰ εἶνε θορυβώδης. Αἱ δὲ νεανικαὶ ὀρμαὶ, ἐγκεκλεισμέναι ἀδικαιπεύστως ἀπὸ τοῦ ἔξω κοινωνικοῦ βίου

ὡς οἶνος καμπαζίτης ἐν στεροῇ φιάλῃ διὰ τῆς αὐστηρῆς ἐπιτηρήσεως ἐν τῷ γυμνασίῳ, αἴφνης ἐκπωματιζόμεναι, ἐκβλύζουσι μετὰ δυνάμεως καὶ ἐαχευλίζουσι. Πρὸς τὸν τοιοῦτον ὁ ἀνθρώπινος συμβάλλεται σπουδαίως καὶ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν ἀκαδημαϊκῶν σπουδῶν, τὸ καλούμενον φιλοσοφικὸν ἔτος, παρέχον τὴν ὠραιότεραν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς σπουδαστάς. Διότι ὁ γόμος ἀπαιτεῖ ὅπως ὁ σπουδαστὴ ἐγγραφῇ μόνον εἰς τὰς παραδόσεις δύο ἢ τριῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων, οὐδεὶς ἄλλως ζητεῖ καὶ νὰ φοιτᾷ εἰς αὐτάς καὶ δώσῃ, διὰ τῶν ἐξετάσεων λογαριασμῶν τῆς φοιτήσεως εἰς τὰς παραδόσεις ταύτας. Τὸ πρῶτον λοιπὸν ἔτος εἶνε ὡς ὀρισμένον διὰ ζωὴν ἀνερίμου, εὐθυμον καὶ ζωηρῶν, διὸ καὶ παρερχεται ἐν εὐθυμίας καὶ χαρᾷ. Οὕτω σχεδὸν ἀκολουθεῖ καὶ τὸ δεύτερον ἔτος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ τρίτον κατὰ τὴν φορὰν, ἢν θὰ λάβῃ ὁ φοιτητὴς ἀπὸ τῶν πρώτων ἐξαμηνιῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ σταθῇ αἴφνης καὶ ἀποτόμως. Ὅταν ὁμως ψυχθῶσιν ἱκανῶς αἱ νεανικαὶ ὀρμαὶ καὶ ὁ κόρος ἀφήσῃ ἰζήματα εἰς ὅλας τοῦ σπουδαστοῦ τὰς ἐπιθυμίας, ἀρχεται ὁ σπουδαστὴς νὰ σκέπτεται καὶ περὶ τοῦ μεταφοιτητικοῦ βίου, ν' ἀναμνησθῆται καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ καταναλωθέντος χρόνου, τότε δὲ καὶ τὸ φάσμα τῶν ἐξετάσεων ἀπαίσιαν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν καταλείπει αὐτὸν ἤσυχα. Τότε ἀρχεται ἐπισκεπτόμενος τὰς παραδόσεις, κἀθηται πάντοτε ὅτω δυνατὸν πλησιέστερον τῆς ἑδρας ὅπως ὁ μυωπὸν καθηγητὴς γνωρίσῃ πῶς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του καὶ μνησθῇ τῶν ἐπιμελῶν αὐτοῦ φοιτήσεων κατὰ τὰς ἐξετάσεις. Κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον οὐτε ἐλλείπει ποτὲ ἀπὸ παραδόσεων, σιμειώνει πάντα τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ, ἐπιστρέφει δὲ τάχιστα οἶκον, κλείει τὰς θύρας πρὸς πάντα πειρασμὸν ἐκ τῶν ἔξωθεν, ἢ αἰθουσα μεταβάλλεται εἰς ἀληθῆς σπουδαστήριον καὶ τότε τὸ κάθισμα καὶ ἡ τράπεζα ἐνοοοῦσιν ὅτι σῶμα βαρὺ ἐρριζώθη διὰ παντός ἐπ' αὐτῶν. Τότε ἀναφαίνεται ὁ ἐπίμονος Γερμανὸς ὁ μὴ ἀνεγειρούμενος τῆς μελέτης, πρὶν ἢ φέρῃ τι εἰς πέρας, ὁ ἡμέρας τε καὶ νύκτας ἄφρωνος, σκεπτικῆς καὶ μελαγχολικῆς, ὁ μεταξοσκώλης οὗτος ὁ κατατρώγων τὰς μυριάδας τῶν φύλλων τῶν βιβλίων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους καὶ ἐνδιατρίβων ἐφ' ἐκάστης σειρᾶς καὶ λέξεως μέχρις οὐ αὕτη γείνη ἴδιον κτήμα καὶ παρχμεινὴ ἐν τῷ νῷ ἀνεξάλειπτος. Οὕτω ἀπαρησάμενος ἑαυτὸν καὶ πάντας τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ διὰ παντός καὶ παρασκευασθεὶς ἐφ' ὅσον χρόνον νομίσῃ αὐτὸς ἱκανὸν, προσέρχεται, εἰς ἑαυτὸν πεποιθῶς, εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ ὑφίσταται μετὰ θάρρους τὴν προσήκουσαν δοκιμασίαν, μόνος ἄνευ συστάσεων, ἄγνωστος τῆς καθηγηταῖς παντελῶς, ἀλλὰ τέλειος καὶ ἄνευ κενῶν κατὰ τὴν μάθησιν αὐτοῦ, μὴ διακρινόμενος ὡς διαγαγὼν ποτε βίον εὐθυμον ἢ μόνον ἐκ τῶν οὐλῶν τοῦ προσώ-

που και της επί μακρόν χρόνον παραμενούσης ἐρυθρότητος της βινός. Τότε δὲ και ἡ δικαιοσύνη τῶν καθηγητῶν ἀμείβει τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ και ἡ σχολὴ ἐξάγει εἰς τὴν ὁδὸν τῆς κοινωνίας ἀνθρώπων μέλλοντα νὰ ζήση διὰ τῆς ἰδίας μετὰ κόπου και ἰδρωτός κτηθείσης ἀξίας και ἀληθοῦς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος.

Ἄλλα πλὴν τοῦ εὐθύμου τούτου και ζωηροῦ σπουδαστοῦ ὑπάρχουσι και διάφοροι ἄλλοι υἱοὶ τῶν Μουσῶν, οἵτινες οὐδέποτε ἔμειναν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἔχοντες ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας, οὔτε παρεμύθησαν εἰς συμπόσιον συναδέλφων, οὔτε ἐμεδίασαν πρὸς κοράσιον, οὔτε ἔλλειψαν ἀπὸ παραδόσεις, ἀλλ' οἵτινες νύκτωρ και μεθ' ἡμέραν ἀπ' ἀρχῆς τῶν σπουδῶν τῶν προσκολλῶνται ὡς ψῶρα ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν βιβλίων. Τί συμβαίνει περὶ αὐτοὺς, τί συνδέει τὴν ἐπιστήμην μετὰ τὸν πρακτικὸν βίον δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς κύκλους τῶν σπουδῶν αὐτῶν, μόνον δὲ τὰ μακρὰν κατὰ χρόνον και χρόνον τῆς ἐπιστήμης ζητήματα, τὰ ἐνίοτε ἀχρηστά και ἀνευ ἀξίας γίνονται ἀντικείμενα τῶν σπουδῶν τῶν. Οὕτω τοιοῦτοι σπουδασταὶ γνωρίζουσι π. χ. κάλλιστα ἐκάστην ἀτραπὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος και Ῥώμης, παντελῶς δὲ ἀγνοοῦσι ποῦ κεῖται ἡ ἀγορὰ τῶν λαχάνων ἐν Βυρσοβούργῳ. Ἐνίοτε δὲ οἱ τοιοῦτοι κύριοι, εὐτυχῶς ὀλίγοι, ἐπιδίδονται και εἰς λίαν ἐπιτυχεῖς και πολλὰ εἰς τὸ μέλλον ὑποσχόμενας ἐρεῦνας. Τοιοῦτός τις π. χ. φιλόλογος ἐρευνᾷ ποῖαν διάλεκτον ὠμίλου οἱ ἐν Ὀλύμπῳ «παρ' Ζεὶ Χρυσῷ ἐν Ῥαπέτιῳ κατήμενοι τεῖον», ὁ χημικὸς ζητεῖ νὰ ὀρίσῃ τὸ ποσὸν τοῦ οἴνου πνεύματος, δι' οὗ δεινῶς ἐμεθύσθη ὁ Νῶε, ὁ δὲ ἰατρὸς ἐπεξεργάζεται τὸ ἐνδιαφέρον ζήτημα ἀν ἐκ τῶν 23 δι' ἐγχειριδίου τραυμάτων τοῦ Καίσαρος τὸ πρῶτον ἦτο θανατηφόρον.

Τοιοῦτοι σπουδασταὶ ἀδιαφοροῦσι και διὰ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν, φέρουσι πάντοτε παμπάλαιον τινα κονιορτώδη πῖλον και ἔχουσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν κυκνάς διόπτρας, διότι ὁ ὀφθαλμὸς τῶν ἐπιθεῖς εἰς τὸ ἡμίφως τοῦ δωματίου δυσκόλως ἀνέχεται τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Καὶ οἱ τρόποι τῶν δὲ εἶνε τραχεῖς και σκαλιοὶ και ἀνεπιτήδευτοι, ὑπὸ πᾶσαν δὲ ἐποψίαν τοιοῦτοι νέοι παριστῶσι πλήρες ἐλπίδων ἔμβρον Γερμανοῦ σχολαστικοῦ λογιστάτου.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων δειγμάτων τῶν Γερμανῶν φοιτητῶν ὑπάρχουσι και πολλοὶ κατέχοντες τὴν χρυσὴν μέσσην κλίμακα. ἀληθεῖς υἱοὶ τῶν Μουσῶν, γνωρίζοντες νὰ συνδυάζωσι τὸ εὐάρεστον και τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου, μὴ ἀμελοῦντες τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν διαχύσεων και τῶν ἀταξιῶν τῆς ἀκαδημαϊκῆς ζωῆς, ἀκούοντες και τὰς παραδόσεις και ἐπεξεργαζόμενοι καρποφῶρως τὰ ἀκουσθέντα.

*
**

Τοιοῦτος εἶνε ὁ Γερμανὸς φοιτητὴς κατὰ τὰς κυριώτερας αὐτοῦ ἀπόψεις. Ἐνταῦθα ἴσως ἤθελες ἀναγνώστὰ μου, και προσήκην ἐν εἴδει παραρτήματος μετ' ἐπιγραφὴν « τί εἶνε ὁ Ἕλληνας σπουδαστὴς ἐν Γερμανίᾳ ». Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω τῆς στιγμῆς ταύτης τί παθοῦσα ἡ γραφὴ ἀνθίσταται εἰς τὴν σὴν θέλησιν και τί παθῶν καὶ γὰρ αὐτὸς φωνῶ ἐκ βάθους καρδίας: «Θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου και θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖρά μου».

Heidingsfeld. 16 Νοεμβρίου 1882.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῇ Ἀκροπόλει, μεταξὺ δύο φυλάκων.

Ἄ οἷς. — Μὰ, ἀδελφὲ, αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται πλεῖον μὲ αὐτοὺς τοὺς ξένους. Κάθε ἡμέρα και νέοι ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ πρέπει νὰ στέκωμαι εἰς τὸ πόδι γιὰ αὐτούς;

Ἄ ἄλλος. — Βεῖ ἔρχονται, καυμένε, νὰ ἰδοῦνε τὰ μνημεῖά μας!

Ἄ πρῶτος. Μπα! και γιὰ αὐτοὺς τὰ κτίσαν τὰ μνημεῖά μας ἢ γιὰ ἡμᾶς; . .

*
**

Ἄ Κ* ἐνυμφεῖται νεάνιδα μικροκαμωμένην ἀλλὰ χαριστάτην.

— Ὁμολογῶ, ἔλεγε πρὸς φίλον του, ὅτι δὲν ἔχει σῶμα μέγανον εἶνε, βλέπεις, πλασμένη ἀπὸ ὕλην τόσῳ πολύτιμον, ὥστε αὐτὴ ἡ φύσις δὲν εἶχε νὰ δώσῃ περισσοτέραν.

*
**

Σκηνὴ μεταξὺ ἀνδρογύνου:

— Κατηραμένη ἡ ἡμέρα πού σ' ἐπῆρα! φωνάζει ὁ σύζυγος πρὸς τὸ γλυκὺ ἡμισύ του.

— Γιατί, καυμένε, ἀποκρίνεται ἡσύχως ἡ κυρία, νὰ τὴν καταράσαι τὴν ἡμέραν ἐκείνην; αὐτὴ δὲ εἶνε ἡ μόνη εὐτυχισμένη ἀπ' ὅσας ἐζήσαμεν μαζί!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ μυστικότης εἶνε ἡ ψυχὴ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ἀξία τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου διαλάμπει περισσότερο ἐτι ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ὡς ἡ φλόξ τοῦ δαυλοῦ ἐξανάπτει ὅταν ἀνατρέψωμεν αὐτόν.

Γνώμη περὶ τῶν φυλάκων:

Οἱ μικροὶ κώδωνες σημαίνουσι συχνότερον τῶν μεγάλων.